

İnsan Ticareti

Genç veya yaşlı, kadın veya erkek istemediği halde çalışmaya zorlanırsa veya istismara uğrarsa, insan ticareti mağduru olabilir. İnsan ticareti mağdurları genellikle fabrika işçisi, seks işçisi, ev hizmetçisi, tarım işçisi, dilenci, organ bağışçısı olarak istismar edilmektedirler. Bu kişilere çoğunlukla yaptıkları iş karşılığında ya hiç para verilmez ya da çok az para verilir. Ayrıca, bu kişiler bazen kilit altında tutulmakta veya kendilerine çok kısıtlı hareket özgürlüğü tanınmaktadır. Eğer bir kişi başkası tarafından işe alınmış, kandırılmış ve çalışmaya zorlanmışsa, onun insan hakları ihlal edilmiştir ve bu kişi insan ticareti mağduru olabilir. Tespit edilen tüm insan ticareti mağdurlarının korunmaya ve yardım edilmeye hakkı vardır. İnsan ticareti Türk kanunlarına göre ağır bir suçtur. Bu konuda mağdur olduğunuzu düşünüyorsanız ya da çevrenizde istismara tanık olduysanız Uluslararası Göç Örgütü, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, Aile Danışmanları Derneği, Kadın Dayanışma Vakıflarının psiko-sosyal danışmanlık ve sığınma evleri gibi hizmetlerinden yararlanabilirsiniz.

Kuruluş	Telefon
İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı	İstanbul tel: (0212) 293 16 05
Kadın Dayanışma Derneği	Ankara tel: (0312) 432 07 82
Antalya Aile Danışmanları Derneği	Antalya tel: (0242) 243 10 07 İhbar hattı: 157 (yurtiçi ücretsiz)
Uluslararası Göç Örgütü	İhbar hattı: 157 (yurtiçi ücretsiz) +90 312 157 11 22 (yurtdışı) İstanbul tel: (0212) 293 50 00

İnsan ticaretine maruz kalan kadınlar, buldukları şehirdeki Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, varsa belediyelerin kadın konukevlerine başvurabilirler.

Sınır aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol'e göre;

İnsan Ticareti

“İnsan ticareti”, kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidi ile veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması anlamına gelir. İstismar terimi, asgari olarak, başkalarının fuhuşun istismar edilmesini veya cinsel istismarın başka biçimlerini, zorla çalıştırmayı veya hizmet ettirmeyi, esareti veya esaret benzeri uygulamaları, kulluğunu veya organların alınmasını içermektedir.

İnsan ticareti tanımı oldukça kapsamlı bir tanımdır. Aşağıdaki temellere dayanmaktadır:

- İnsan ticareti kişilerin istismar amacı teminini, taşınmasını, barındırılmasını ve teslim alınmasını içermektedir.
- Kuvvet kullanarak ve kuvvet kullanma tehdidi ile zorlama, aldatma, kişinin çaresizliğinde yararlanma ve baskı kullanımının diğer formlarını içerebilmektedir.
- İnsan ticaretinin amacı fuhuş, zorla çalıştırma, kölelik ve angaryayı da kapsayan sömürüdür.

Yasal Düzenlemeler

Türk Ceza Kanunu (Kanun No: 5237/Tarih: 26.09.2004)

İnsan ticareti

Zorla çalıştırmak veya hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tâbi kılmak, vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçırarak, bir yerden başka bir yere götürerek veya sevk eden, barındıran kimseye sekiz yıldan on iki yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası verilir.

Birinci fıkrada belirtilen amaçlarla girilen ve suçu oluşturan fiiller var olduğu takdirde, mağdurun rızası geçersizdir.

On sekiz yaşını doldurmamış olanların birinci fıkrada belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları hâllerinde suça ait araç fiillerden hiçbirine başvurulmuş olmasa da faile birinci fıkrada belirtilen cezalar verilir.

Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur.

Organ veya doku ticareti

Hukuken geçerli rızaya dayalı olmaksızın, kişiden organ alan kimse, beş yıldan dokuz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun konusunun doku olması hâlinde, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Hukuka aykırı olarak, ölüden organ veya doku alan kimse, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Organ veya doku satın alan, satan, satılmasına aracılık eden kişi hakkında, birinci fıkrada belirtilen cezalara hükmolunur.

Bir ve üçüncü fıkralarda tanımlanan suçların bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Hukuka aykırı yollarla elde edilmiş olan organ veya dokuyu saklayan, nakleden veya aşılaman kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Belli bir çıkar karşılığında organ veya doku teminine yönelik olarak ilan veya reklam veren veya yayınlayan kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu maddede tanımlanan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Birinci fıkrada tanımlanan suçun işlenmesi sonucunda mağdurun ölmesi hâlinde, kasten öldürme suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

İş ve çalışma hürriyetinin ihlali

Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla, iş ve çalışma hürriyetini ihlâl eden kişiye, mağdurun şikâyeti hâlinde, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası verilir.

Çaresizliğini, kimsesizliğini ve bağıllığını sömürmek suretiyle kişi veya kişileri ücretsiz olarak veya sağladığı hizmet ile açık bir şekilde orantısız düşük bir ücretle çalıştıran veya bu durumda bulunan kişiyi, insan onuru ile bağdaşmayacak çalışma ve konaklama koşullarına tâbi kılan kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis veya yüz günden az olmamak üzere adlî para cezası verilir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen durumlara düşürmek üzere bir kimseyi tedarik veya sevk veya bir yerden diğer bir yere nakleden kişiye de aynı ceza verilir.

Cebir veya tehdit kullanarak, işçiyi veya işverenlerini ücretleri azaltıp çoğaltmaya veya evvelce kabul edilenlerden başka koşullar altında anlaşmalar kabulüne zorlayan ya da bir işin durmasına, sona ermesine veya durmanın devamına neden olan kişiye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

13.07.2006 tarihli İçişleri Bakanlığı'nın Genelgesi

“(…) mağdurların tedavi ve rehabilitelerinin gerçekleştirilmesi, suçun sanıklarına ilişkin yargılama süreci ve mağdurlara ikamet izni verilmesi konusundaki uluslararası uygulamalar ve tavsiye kararları çerçevesinde insan ticareti mağduru olduğu tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara daha uzun sürelerle ikamet izni verilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, bundan böyle (...) insan ticareti mağduru olduğu tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara;

- Talepleri halinde azami altı aya kadar geçici ikamet izni verilmesi,
- İkamet tezkeresinin 492 Sayılı Harçlar Kanunu'nun 88'inci maddesine göre harçsız olarak düzenlenmesi,
- Sanıkların yargılanma ve mağdurların tedavi süreçleri takip edilerek ihtiyaç duyulması halinde ikamet izinlerinin aynı sürelerle uzatılması,
- Mağdurların durumu hakkındaki gelişmelerin düzenli olarak Bakanlığa aktarılması konuları kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilmiştir.